

Biblioteka Jagiellońska

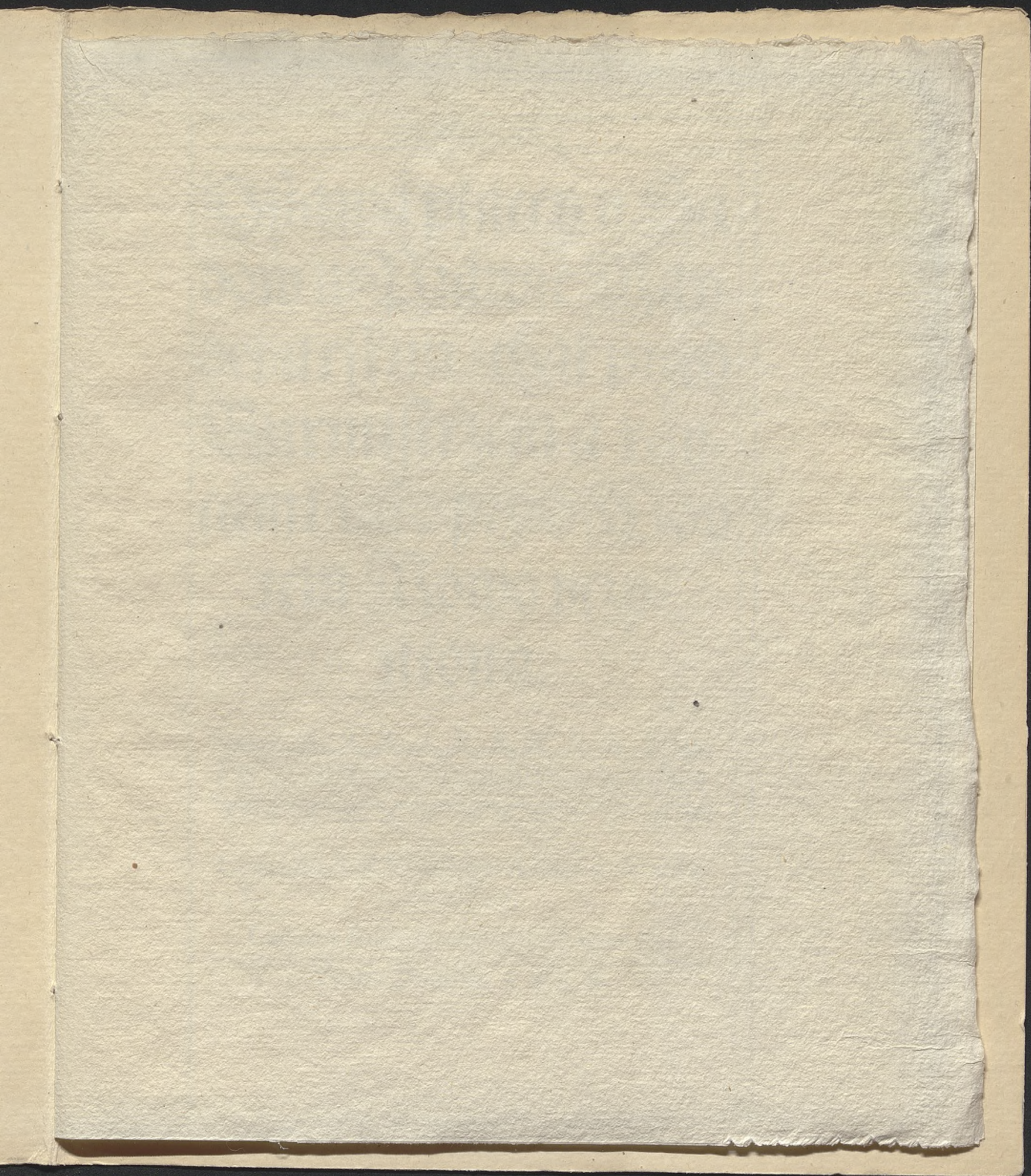

stdr0003655

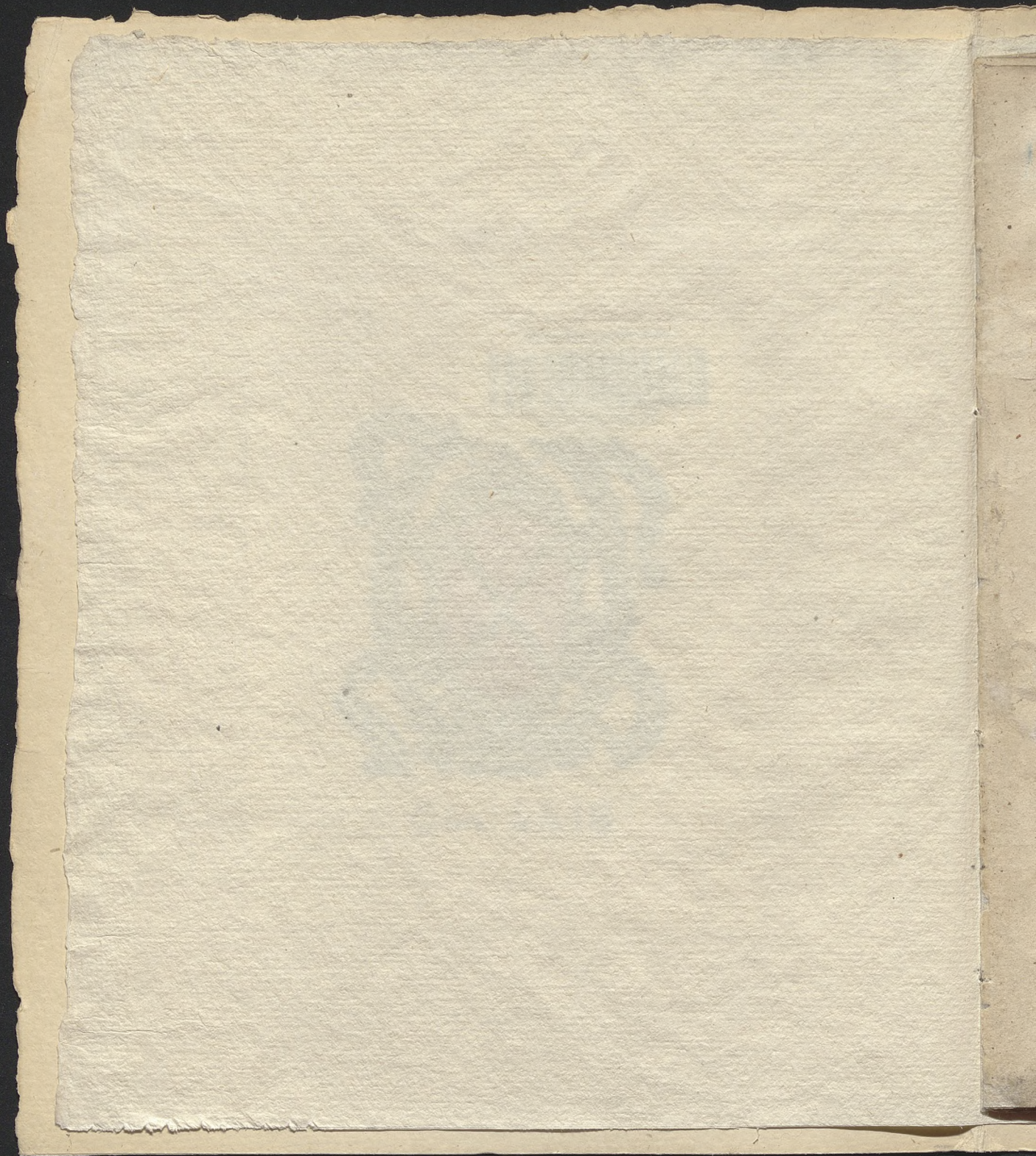

Cim. 4418

Łstawa płacy v Sa
dow w Prawie Náj-
deburstkim / tak przed
Burmistrzem a rą-
cami iako przed Woy-
tem Nowo wcy-
niona.

Cum Gratia & Priuilegio REGIÆ MAIE-
STATIS.

Lazarus Andreae impressit Craccouiae.

Anno Domini. 1 5 5 8.

L Dniemaj pier //

wen b takowych Sadow ludzie byli
obciżani / a w Nakłady przywodze-
ni placeniem win / co było ubogim
ludziem ku wielkiemu obciżeniu.

Ledy Krol Jego Milosc Slaw-
ney pamieci Sygmund tego Imie-
nia pierwszy raczył rozkazac / aby te
Vstawy chowano / a wiecy nad cho-
nie brano / iedno iako sye na dole na-
piše. Gdzie w Krakowie Mieyscie
glownieyszym ten Korony / iuz to
tak b Sadow zachowywaja / y
wszedn cho tak po wszystkiey
Koronie chowac
maja.

Lim. 4418

Wszystki

Wszystki rzeczy niepo-
 życzne nie mają być daley w Pra-
 wie chowane / y ty pytania ktore w Prawie by-
 wały / a na każde pytanie Burmistrz albo Woyt
 skazanie czyni. Aby thego nie było / tylko wtey
 rzeczy / o co między stronami idzie: w thakiey
 rzeczy Sedzia Wyrok / to iest skazanie / wysłysza-
 wszy žalobe y odpowiedz od stron uczynić ma.
 Ale w innych rzeczach / iż gdy ktcho czudza rzecz
 sprawuie / y przypytawa sye od swey strony prze-
 ciw pozwánemu / pyta pothym pozwany o to /
 iesli ma pokazać gdzie iest ku sprawowaniu rze-
 czy they vmocowan: w thakiey rzeczy y w dru-
 gich sobie rownych / nie potrzeba skazania żad-
 nego czynić / od ktoregoby płacić miano: Ale
 słownie Sedzia rostkaje / aby mocowanie wsk-
 zał ku sprawowaniu they rzeczy / za tho nic nie
 biorac.   ...   .

Sentencya też / cho iest / skazania
 nie ma Sedzia czynić na iedney strony zadanie
 a pytanie / oproz thego żeby żadna strona nie-
 staneła z wponu / iako zowa Látinnicy contuma-

Wstawá placey

citer / w tych rzeczách gdy pytha iedną stroná /
mámi strone pozwác / albo mágali mi Alá czisć /
álbo iesli moze okolo moiey rzeczy Testament-
tem czynić á disponowác. Thu Sentencya ma
mieysce. ./. ./. ./. ./.

Tę gdzie czyniono Sentencye
okolo potwierdzenia Listow / Minut / Swiá-
dectwa / Mocowania kthorey Osoby / tho iest /
Plenipotencyey / Opieki / Testamentow / to iuz
nie ma być. Albowiem takie potwierdzenia nie
potrzebne sa / y nie práwa nieprzydaia / gdy sie v-
kaze / zeby rzecz nie byla sprawiedliwa / co sye z
słow á z rzeczy tych co przed Sadem czynia / iá-
śnie okázac moze / A poznac kazdego sprawie-
dliwosc. (:) (:) (:) (:)

WPráwie / iáko wedle obyczaiá
sobie opráwiuá: A kazda s tych rzeczy Sedzia
osobno skázowalá za kazde mu skázowanie plá-
cono / To teraz ná ty wszytki rzeczy skázanie ied-
nym rázem ma vczynić.

Tę okolo skázania Gwaru ál-
bo Zastempu / gdy pytaia iesli Gwar ma
vczynić /

uczynić/ktorym obyczajem/ktedy/iesli gi dobrze
uczynił/ iesli czas aby Gwar złożył/ Tu też ska-
zania na takie rzeczy nie potrzeba: dosyc na tym
iz podniowşy prawa ręke / podniesye palec we-
dle Maydeburstiego prawa opisania/ a Gwar
wedle Prawa uczyni.

Iż przy Appellacyach gdy sye
kto odzowie od skazania / nie trzeba Sentency-
ey w tym/ iesli ma być dozwolona Appellacya:
A iako rychlo kto Appelluie/ma wykonać swoje
Appellacya: a tho przeto thego nie trzeba/iz każ-
dy może wiedzieć/ y wie / iz od skazania po przy-
ktoza iuz strony wypuszcza/ o the rzecz ktora sye
miedzy imi dzieie/ Appellować każdy może. A iz
theż Appellacyey rok a koniec iesth do szesci Nie-
dziel: oprócz izby then co Appelluie/ostrzegł tho
sobie w Prawie / izby mógł rychley swa Appel-
lacya wyprawić/ co mu bedzie wolno uczynić/
gdy strone przyzowie ku swey Appellacyey.

Nie maia theż tego Sedziowie
czynić / aby co moga czynić / iednem skazaniem
odprawić/ aby kilka skazania dla swego pożyth-
ku z osobna czynić mieli / iako gdy skaza zapłacić

Wstawa placey

dlug / tedy uż przy tym ma skazać za razem czas
zapłacenia / do dwu Niedziel / do osinego dnia /
albo do trzeciego dnia / albo do Zachodu Słoń-
ca / tak iako w takiej rzeczy skazać przychodzi
wedle Prawa.

Przysięgi gdy bývają za skaza-
niem / tedy też tego pytania nie trzeba / y iako
then co ma przysyadzić / ma przystąpić ku Krzyżu /
na który przysyadzić ma / iako ma przysyadzić / iesli
czas kleknąć / palec położyć albo złożyć z Krzyża /
wstać. Dosyć będzie na tym / iż o to pytać będzie
Prokurator / iesli iego stronę od której sprawnie /
wedle obyczaju Prawa przysięgi uczynićby nie-
mógł za iednym razem / ile razy będzie mógł
czynić a poprawić sye: Jesli Nieskie pogłowie /
tedy dwa razy może sye poprawić po pierw-
szym. Tu w tej mierze iedna Sentencya.

Dkuga Sentencya też potrzebna / gdy
pyta Prokurator / iesli uż stronę gdy przysięge
wedle skazania uczyni / wolen ma być od prze-
nagabania powodowego. A od Krzyża też na
który przysięgają / nie ma nic brać.

Przysięge gdzieby też stronę
stronie od-

stronie odpuszcila/ thu żadney winy Sedzia nie ma brąc/ tylko ci maia wine albo iáto wPráwie zowá pokup/ przepásć/ kthoryby przysyegi skazaney vponie niencynil: Albowiem iesli ten przeciwo kthoremu przysyadz miano/ z láski albo prze Bożą boiaźni odpusć przysyge / thedy niemasz przyczyny / czemu Sedzia wine za tho ma brąc/ gdy doswiadczona rzecz iest/ iż wiele takich bywało/ iż by był nie przysyagl śnadz/ boiac sye winy kthora Sedziemui miał dąć/ thedy przysyagl.

SWiadki gdy wioda tedy też tam skazania nie potrzeba / gdy pytaia iesli świadek tam ma być przypuszczon do tego mieysca/ albo Kola gdzie Sad syedzi/ mali być sluchan. Gdy też Wozny/ albo then Miestki sluga świadczy że pozymał/ mali też tam być przypuszczon: gdyż tho wszystko sa iáto Polskim iezykiem zowá Łapaczki: Ponieważ takie mieystca maia być wolne thym co sprawnia swoje rzeczy. A Podwoyski też potrzebny/ aby przy Sadzie był.

Gdy theż przy Sprawách cztá kthore Minuty / tedy od kóždey brano grosz: A niegdy niekthore były bárzo krotkie ku czcieniu:

Także

Ustawa placey

Także też gdy czciono rozne rzeczy a potrzebne ku tey sprawie / ktorza sye dzieie / z tsiyag Sadowych / tedy od kazdey rzeczy rozno brano po groszu. A tak od wszystkich rzeczy co beda czysc w iedney sprawie / a na iedno syedzenie Sadowe : iedno ieden grosz brac maia.

Az Prokuratorowie mowiac a replikuac / wiele przy naczynia / a ile razow mowia / tyle tho razow do tsiyag wpisania : A tak w maley rzeczy nie male tsiygi oney prze beda / ktorzych pothym rzeczy / na ostatnim Sadzie / Sedziowie rzadko albo nigdy nie czta. A tak dosyc na tym / ze tho co Prokuratorowie mowia / ze to ieden raz zapisza / y od tego też ieden raz zaplaca.

Az dzieby strona niestanelá / izby ia wniestanum zdano / tedy od zapisania Contumacyey w rzeczach ktore nie sa wietsze dziesyaci grzywien / iedno od thego grosz ma byc dano / A iesliby okolo Plenipotencyey co sye dzialo / tedy grosz ieden tylko raz na pierwszym roku : na drugich rocech nie trzeba od tego nic placic / gdy inz Urzad wie / iz jest mocowany / gdyz przed tym gdy sye rzecz dziala okolo nie stania a przesyłow czes

zyskow czestokroć brano od Plenipotencyey / y
nakłady nie małe z takich rzeczy sye mnożyły.

Wzdanie / gdy wiele Dziedzicow
czynilo iedno dziedzictwo wzdawaiac / tedy od
kóždego z osobnā placono przysyżnikom / gdyż
to iedno ieden raz ma być / od wszystkich społem
za iedno wzdanie iednoż zaplācenie wedle Sta-
rego zwyczaju / iako przed tym od tego placono /
gdyż też taka rzecz iednym sye zapisać albo Ak-
tem odprawi. ... ..

ZPrzedu iesli kiedy odkładano sa-
dy na inny czas / tedy też gdy strony Attento-
wały roku / Al Sad przelożono / tedy y od tego że
strony Attentowały roku brano od nich piemię-
dze. Al tak to wszystko iuż abrogowano / iż od ta-
kich rzeczy y im rownych nie mają nic brać tyl-
ko iako sye napisało o tym od czego co ma być
brano / tedy sye to tak ma zachować.

Sadzie wielkim niemają być
winy ktore bierano iż kto omylnie sye
podmowil / albo Woytā pierwey niż Burgrā-
bie mianował / abowiem tho nie nienależy ku

B

przekazuje

Ustawa placey

przekazce sprawiedliwosci.

Syn kogo obwołaię na Gwał-
cie na Męzoboystwie/ tedy też tu pytania wie-
le bywało / A za każdym pytaniem nakład szedł/
A tak ten porządek ma być chowany/ Od wez-
wania Ławników ieden grosz: Podwoyskiemu
co pozyma odczterech pozwów cztery grosze:
od pierwszego skazania iesli ma być pomoc od
Prawa tu wezwaniu Męzoboyce/ od tego sze-
lag ieden Ławnikom: od wezwania Męzoboy-
ce Podwoyskiemu szelagow cztery. Takiesz też
gdy powie że pozymał albo wołał szelagi cztery
Od skazania ktore już bywa po żalobie strony /
za niestaniem drugiey strony. Tedy na koniec
pytania iesli ma być ten zabity pochowany / za co
wszytko iedno dwa szelagi Ławnikom maia
być dany/ a nie wiecey. A Sedziemu za ty dwie
Sentencye od koźdey po groszu. Sludze albo
Prokuratorowi co the Rzecz bedzie sprawował
dwanaście groszy. A wywołanie albo wypo-
wiedzenie gwałtownika / iako Łacinnicy zowa
Proscriptio / ma być od Ławników uczyniono
glosem/ Polskiem Językiem/ aby wszyscy słysząc
rozumieli.)( )( )( )(

Gdzieby

Szcieby ieden z drugim swar-
liwemi słowy nąszedł albo złaiał / a Sadby to
slyzał / tedy nie ma być kożdemu przysyżnikowi
y Woytowi z osobną winą za to płaconą: Ale
iednesz wine poloży ten co laiał tak Woytowi
iako Przysyżnikom groszy pieć a dwadzieścia y
szelag ieden. A stronie tey ktora złaiano / ten co
laiał poñi Sad syedzi bedzie powinien oprawieć
a odeszwac to. A iż gdy sye przed Sad pozyma-
ia o sromotne słowa gdy pozwany przy / thedy
skazowano przysyżge: A wszatże iż to zwyczaj
tak dzierzy / gdzie sye słow laiacych dotyczy nie-
dopuszczaia przysyżgi / y skazowano za razem /
aby obwiniony albo pozwany dał wine. A
przydało sye tho iż Niewiasta z Eniewu poz-
wała trzech albo czterech / iże mie zestrómoćili /
złaiali / a tak wszytkiem ponieważ nieprzysyżgali
skazowano wine dać / a tak w tym bywało wie-
le potwarzy / y nie małe branie win: A przeto w
takich rzeczach gdy sye przytrafi między Ludzmi
oboiego Stanu / a zwłaszcza lekkich a małych
Person / Sedzia to ma vzmawac / bez wszytkich
nakładow: A Stronā obżalowana / gdy ia
swiādectwem przeswiādcza / ma skazac aby
Strone obrażona thymi Słowy przeprosila.

*Młotek wsijski, dnia 10. pod B. 4. Dal mi
złoty przysięgę, iako gdyby kto łomę złoty albo co
złoty, tedy żadną drogą nie przysięga, gdy przysięga
złoty, nie przysięga, widać cięsa Enanda*

Antoni Sank

Vstawa placey

Renoual
a. w. f. m. a. g.
Zall mi tego izem to z Popedliwo-
sci a z Gniewu uczynil/ albo uczy-
nila / gdyż o tobie nigdy nie zlego
niewiem: y prosze cie dla Pana Bo-
ga/ aby mi cho odpuscil albo odpu-
scila. A wine karzac za niepowściągliwość
Języka Sedzia ma wziac trzy grosze. Jesliby z
wporu za roskazaniem Sedziego przeprosic nie
chcial / tedy maia takiego albo taka wsadzić za
szyie w Kune: A pierwey go niewypuscic/ aż te-
mu dosyc uczyni.

Winy o ranę 7
o 9ⁿ 37
Okolo Ran krwawych/ cięskich/
a szkodliwych/ gdzieby sye rzecz dziala/ gwalto-
wnie uczynionych/ obwołanych/ a oswiadczo-
nych / Sedzia thak sye ma zachowac w braniu
win/ iesliby sye takie Rany przydaly po wywo-
laniu Sadu wielkiego / nizby dwie Niedzieli
minely / tedy czterdzieści groszy winy maia byc
wziety. Ale iesli zeby takie Rany innego czasu
niz pod wywołaniem Sadu wielkiego przyda-
lyby sye/ tedy winy nie maia wiecey wziac iedno
piec a dwadzieścia groszy i szelag ieden. Ale okolo
prostych

prostych krwawych Kan albo sinych/ niemają
tych ani w tak wielkich zachowywać/ tylko Se-
dzia ma wziąć sześć groszy/ A nie wiecey.

Prokuratorowie mają być przy-
syegli/ którym ma być dawano ab Urce Stano-
we / to iest Polskim słowem od zapowiedzi rze-
czy zastaney / od wstania Roku / od przewlecze-
nia albo zawieszenia Causi na innszy czas Proku-
ratorowi ieden grosz. Ale za tho co sprawnie
rzecz iednego dnia tedy cztery grosze każda stro-
na swemu Prokuratorowi dać ma.

A Ktożby Prokuratorowie przy-
syadz niechcieli/ Sedzia niema im dopuścić
przed swem Sadem żadney rzeczy sprawować/
a gdzieby przeciw temu czynili/ tedy przez vrzad-
zcę to mają być karani.

A Gdzieby który przyaciół powin-
ny przed Kącami/ albo Sadem Woytowskim
od przyaciół na krotce chciał sprawować / albo
rzecz powiedzieć / tacy mają być od przysyegi
wolni/ oprócz żeby theż od innych sprawować
chcieli: Ktoby theż Prokuratora z innad przy-

Rany Proste

*Procurator et
bet est iuratus*

*Amicus Procurator
et est potest.*

Ostawa placey

wiodł / tedy go też nie miała do przysięgi ciśnieć /
oprocz żeby też od innych sprawował / tedy po-
winiem będzie tżyż brzemioną nosić / iako inni
Prokuratorowie co tam mieszkają a przysięgają.

Przysięga Prokura

torow taka być ma.

JA. N. przysięgam Bogu / iż
Sędziemu albo sadowi iego poslu-
szem być chce w tych wszystkich rzeczach
które z Prawa bede powinien : A iż
wiernie / pilnie / bez wszystkich prze-
wlok : nie tym obyczajem abyich prze-
włoki bmyślnie czynić chciał / brząd
moy Prokuratorzki czynić a sprawa-
wać bede : W ten rzeczyn ktorą przyni-
me / a ktorę mi sye zwierza / wedle
nawyssszey możności Rozumu mo-
iego / wedle Sumnienia iako nale-
pien bede rozumiał a bmyś / bede

bromil / a

bronil/ a Sprawy ani Rady they/
ktorey mi sye iuz zwierza drugiemu
niepowiem: Ani przystapie do dru-
giego sprawowac iego rzeczy odsta-
piwszy od pierwszego / od ktorego-
bnych sye podial: Ale iuz przy tym
sprawowac a trwac bede/ az do doko-
nania tej rzeczy. Listow/ Zapisow/
ktore bede mial od strony swojej/ ta-
kiesz tez rady/ rozmow w they rzeczy
ktorey mi zwierzono zadnemu a ow-
szem stronie przeciwny albo Pro-
kuratorowi iego albo komu z tych co
by przeciwny stronie byli przychyl-
ni/ a przy niey stali/ ani slowem/ ani
pismem/ ani zadnym znakiem/ przes-
sye albo przes kogo innego. W dobro-
wolnie nie dam na sobie zyskac they
Causy ku szkodzie mego Wyniepa-

Vstawa placey

la / y wszytko chce czynić wiernie a
cale / co na dobrego Prokuratora a
Gbronce rzeczy należy / a nie opuśc-
cze tego y przeciwnego temu nic nie
uczynie / z Łaski / z Adilosci / z Pien-
wisci / za Dary / ani za żadną inną
rzecz. Tak mi Pan Bog pomóż.

S Woytowski Sadow gdy sye
wszytki rzeczy nie potrzebne mają inż na strone
odłożyć / a w nakłady Ludzie nie mają być przy-
wodzeni : tedy wszytki sprawy y Woytowego
Sadu / a zwłaszcza ktoreby niebyły wietrze dzie-
syaci Grzywnien / owszem wiec między v bogimi
Ludźmi natychmiast Woyt bez odwloki a bez
wszelakich win / ma rozeznąć a koniec uczynić /
tak iako sye theż to przed Rada a Burmistrzem
zachowywa / a od pozwu nie ma nic być wiecey
wzięto iedno szelag ieden : od skazania też szelag
a od czcienia co z ksyag wynidzie od tego nic nie
plącić. (?) (?) (?) (?)

S Adinut albo Zapisow / kto-

re biora

re biora w sprawach / tak przed urzędem Woytowostim / iako też przed przysiężniti / ktore ida z ksyag urzedu Woytowskiego / gdzie napisza na pulkarty / to iest iedne strone pularkusza Papi-ru / iesli przyloza pieczęć tedy dwa grosza dać: Jesli niemasz Pieczęci tedy grosz. A od iedney karty calej napisaney gdy s Pieczęcią trzy gro-
sze / a bez Pieczęci dwa grosza. A tak około
wszytkich rzeczy pisania ma sye tak zachować.

Kdy z Urzedu Woytowskiego
pieczętnia iaki Sklep / albo Komore iaka / iakosye
to przydawa miedzy Ludzimi z potrzeby a z zwy-
czaiu w takich rzeczach zachowanego / tedy od
tego ma być placono trzy grosze a nie wiecey.
A gdyby Skrzynie albo Szafie iaka pieczęto-
wano / tedy iedno ieden grosz.

A Gdzieby sye Strony zgodzily /
izby zasye Urząd otwarzal / tedy grosz ieden: ale
gdzieby rzeczy nie bylo wiecey w tamtym zam-
knieniu niżli ktoreby staly za dziesiec Grzywien /
tedy iedno ieden Szlag.

Kdy kogo czynia mocnym ku

C

iakiem

Ustawa placey

iąkiem sprawam przed samem Woytem/ tedy w tych rzeczach ktoreby on sprawował/ od Zapisu/ od zdania wniestaniu/ co pierwey od tego grosz dawano/ aby była różnica między Sady Gaiónemi / a między Woytowskimi / tedy iedno Szelag ma być dawano.

Wwiązanie gdy komu dawano w iąki ogrod/ a przytym były nieiąkie domki/ albo chałupki/ do onego ogroda przysługujące/ tedy od wszystkich takich rzeczy z osobną brano. A tak gdyby w iąki ogrod/ a były też przytym iąkie domki/ Wwiązanie dawano/ temu ogrodowi przysługujące / tedy od tego wszystkiego spolem/ a nie od każdej rzeczy osobno dąć/ iako dawny zwyczaj jest/ co od Wwiązania należy albo dawać. . . . .

Gdyby też wiele Sziedziców było Braciey albo innych przyaciół/ coby za iedny osoby mieli być rozumiani/ tedy Woyt od wszystkich ma wziąć spolem/ a nie od każdego osobno/ co od takiego Wwiązania dawać.

A Gdzieby taka possessya dawa-

no roznyim Personam / żeby iedni mieli Prawo przyrodzone / drudzy nabyte / w takich rzeczach od każdego z osobna Woyth ma wziąć wedle zwyczajui co od tego przysłusze.

Konie gdzieby też były wrzędnie wzięte / a do Wrzedu przywiedzione / wielka też wtrata około tego ludziami bywała jeśli wiele koni było / a długo je chowano / abowiem na każdy dzień a noc od chowania brano po groszu: A tak nie ma być brano ieno szelag ieden. A od karmienia każdy dzień y noc iedno ieden grosz ma być brano: a koby za razem chciał reczyć / tedy ma mu być na Rekoiemstwo dano: a od Wbory nie będzie nic dać.

Gdy Nakłady szacuią kthore z Prawa szacuią za rzecz zyskane / tedy między nakłady to ma być poczytano co strona Sadowi da / Prokuratorowi na dzień ma dać / y co za Minuty ma być dano wedle Ustawy iako na gorze napisano.

Gdywonscy też gdy pozowali iż iedną stronę pozwala / o też też rzecz dru-

Ustawa placey v Sadow roprawie

ga strona pozwala: Al tak czyy pierwszy Pozew
byl / bywała około tego rozniça a przą / a Pod-
woyski od obudwu brał. Al tak vznakowszy czyy
pierwszy Pozew w takich rzeczach / nie ma brać
iedno od iedney strony.

Też byl wielki blad y ludziem
bárzo szkodliwy a nie sprawiedliwy / y niema
być chowan / a owszem zakazan / iż ieden ktory
miał z druga Strona czynić a byl możnię-
szy / Prokuratorzy albo też Podwoyskie
należał a zakupił: a iż ich drudzy mieć
ku swey potrzebie niemogli/
co niema być / y ma to
być zakazano a
bronio-
no.

Dończenie.

^{ius}
Vbi sub scriptum habetur, illud consuetudo vel consensu hominum
infringere non potest sp. Sax. libro 2. art. 62

In Iudicem Carmen

Iudicis recti nec uine Murem flecti

Eni Sedha prii Prandix stori
Dar wghardha lghodh sig nix lori

Widien 22
Obiectum te nix Inuene wedhy praxia nix mivada

Judex iudm

Vnusquisque honeste se circa iudm habere debet: iudex enim
in loco Dei ibidem residet

Iudicis ex duplici causa possidetur: Primo ex parte Dei ut co-
tingatur excessus in Deum commissus, Secundo ex parte
hominum qui laeduntur uel iniuriis afficiuntur, Unde ex
duplice p[ar]te ibidem soluitur, Deo ipsi uel iudici in loco
Dei residentis multa praestatur ex eo, quia preceptum
Dei transgressus est: Homini vero ledenti et mendae soluitur
sp. Sax. libro 1. art. 23.

Si quis conciliatio Verbis con = honestatem iudici uel aliquo
alio iudm impedierit uel in discipline se haberit, iudex mul-
tam tollit sp. Sax. lib. 1. art. 16.

Quatuor Virtutes iudex ut in se habeat praestare est: Iustitiam
quam dimittere non debet causa, amoris gratia, id est munus
forbitum, nam ex corpus expugnare debet, bonag[us] sua
iub[us] et iustitiam defendendo = Prudentiam ut sciat

significet inter bonum et malum. Modestia, in cibo et
potu etiam modestus in passionibus animi ne effundat iram
et exinde conzund quid dicet, vel inhonestis verbis appa
reat. Spe, Sax, libro 1 art. 22.

Tertio tempore iudici hancur iudm non licet nec aliquos
iudicio lactus exerceere

Illegitimus non excluditur nec repellitur a dignitatibus et
honoribus secularibus in defectu aliorum: alias non
Sp Sax libro 1 art. 21.

Iudex non debet esse periuus non proscriptus nec excom
municatus non iudabus neqz stereticus non infidelis le
gitime natus non mutus non surdus nec iunior 21 annorum
Si aliquid horum deficiat iudex esse non potest Sp. Sax libro 1.
articulo 22.

Pena. Vbi certa statuta non est, in iudicio rem iudex debet
declinare partem libro 2 Art 13.

Reda sporow lundalius pobo dnie ofudac na krotka qm atc
spr awy ber pisma Vha xac q sad he: q oto sie spilnosc
starac abq sprawnjed nakladow poddan nie niszach: Jednak
reda nie po winien sad he wedlug swy wiadomosci ale 3 con
tro nieszek stron wedlug prama; wjjan sz by obzinnion byt
albo dze dzeiem albo 3a lonijm 2 Bi spriceni tacy kazdy de
dza wedlug prawa postepku nisz wedlug wiadomosci swy
indie moze. Vide Reda

In leuioribus criminibus omnes propiores ad liberandum
absoluerundumque esse debemus quam ad condemnandum. Sod.
Syndicus Græce, defensor uel actor, latine dicitur, et est Procurator,
qui nomine Vniuersitatis conuenitur, vel agit tum in
iudicijs quam extra. Obtrunca

Iudex non debet penam inire, pro arbitrio suo minuire aut
agere, damnavit, etiam si damnatus petat. Quia ut sic
reus erit anime et sanguinis eius. Sanguinis enim quia
eum occidit, et non sententia iudicij decreta. Ut si decern
tur nota plecti, Iudex caput amputare facit iniuste agit,
Non enim potestatem habet occidere creaturam Dei, sed iu
deus ipso hæc facultas data est. Iudices ergo penas
a iure statutas excedere non debent, Anima vero ipsius
reus erit, quia qui metu penæ aliam sibi eligit et petit
mortem, quam quæ sibi decreta sit, seipsum interficit, inter
damnatos computatur. Ex Parricij Iuris libro 1, de
penis. Et Speculo Sax libro 1, art. 69, Et libro 2, art. 19.

Nullus Iudex quantumvis Supremus sit, absque
ordine iudicij, probationibusque sufficientibus, aliquem inter
ficere debet. Ex Sax libro 3, articulo 60. Hæc dicat Ons
Quia dimisisti Virum dignum morti de manu tua, erit anima
tua pro anima eius. Et populus tuus pro populo eius.
Regum libro 3. Caput 120, sub 63. Actus

Salvus Conductus

Salvum Conductum habens contra eum agere non potest
§. Sax libro 3, art 2,

pozbyto kto polesi da samo siebie pomyśleć zysk
na gładzie ma być karą
Głównie albo welce pomyśleć kto komu da powierzyć go bronić
Przeważnie głownie ma być karą nie sięć nie być

Depositum

Depositum seu res deposita dicitur quando aliquid alicui committitur vel ad servandum datur ex illa ut non debet, nec etiam solvere tenetur si perditur dato si non diligenter custodiat, nisi forsitan dolus committatur per te, §. de libris et s.

Indeposito quatuor consideranda

Qui depositum non reddit, damnum illi restituet qui deposuit, et cum hoc furto accusari potest. Secundo eo quod retentor remille nullam exceptionem facere potest, quo depositum arrestari possit, etiam si sibi tunc quid, vel si contra eum deliquerit. Tertio si deponentis plures heredes quantur heredes, et unus accipit suam partem illam concernentem, et si unus differant, et inter eos deponit minus non sit in reatendo, illi non possunt contra illum agere qui suam partem cepit. Quarto qui non restituit depositum infamatur.

